

Eğlenceli Tarih

43

MEVLANA

SEVGİ GÜNEŞİ

Nefise
Atçakarlar

SAPANINI
KIRDIĞIM ÇOCUK
DA GELDİ Mİ?

GEL, KİM
OLURSAN OL
YİNE GEL!

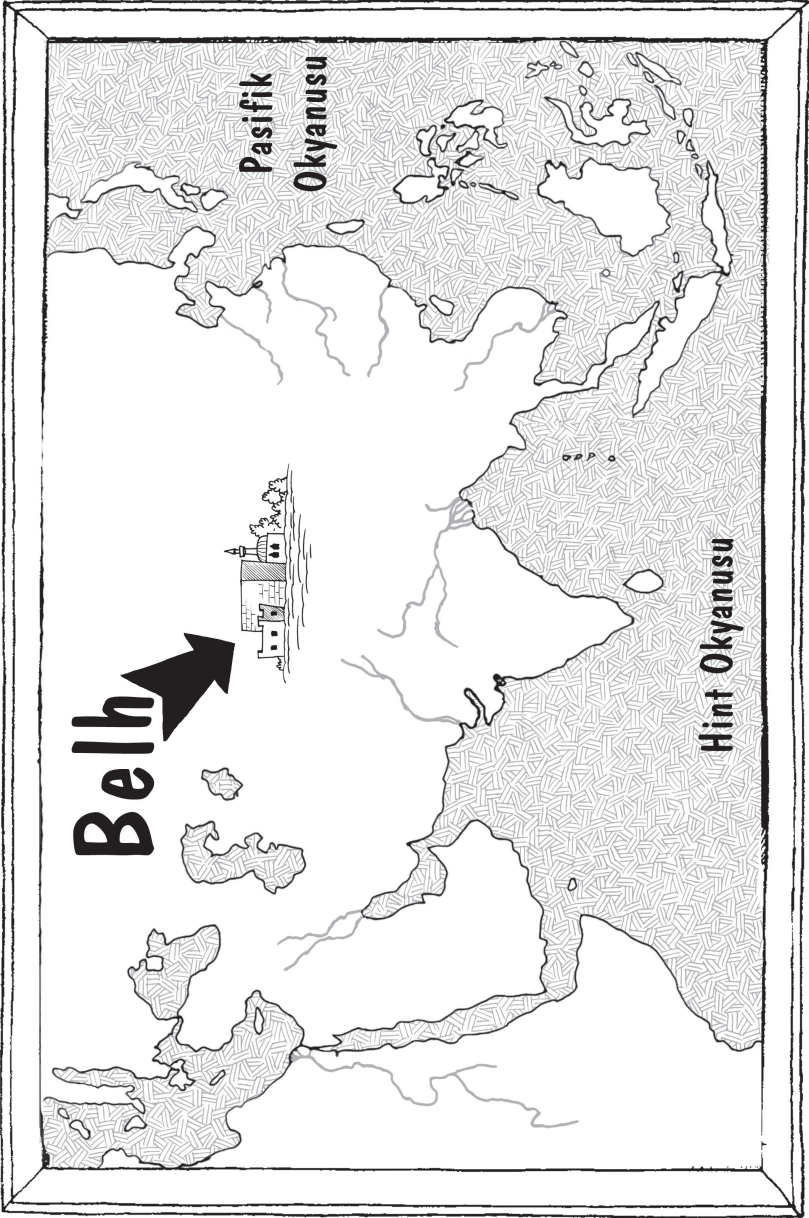

Sevgi Güneşi Doğuyor

Mevlana, tam adıyla Mevlana Celaleddin Rumî, o zaman kullanılan Hicrî takvime göre 6 Rebiülevvel 609, bugün kullanılan Miladî takvime göre 30 Eylül 1207 tarihinde, o zamanlar Asya'da geniş sınırlara sahip olan Harzemşahlar Devleti'nin "Şehirlerin Anası" unvanıyla bilinen Belh şehrinde dünyaya geldi.

Şimdi "Ama Mevlana Konya'da doğmadı mı?" dediğinizi duyar gibiyim. Evet, Mevlana denince akla Konya, Konya denince Mevlana gelir. Ama Konya Mevlana'nın doğduğu değil, 24 yaşından sonra, yaşamının sonuna dek yaşadığı yerdir.

Mevlana'nın doğduğu günlerde Belh şehri, medreseleri, sarayları ve kervansarayları ile kültür bakımından oldukça gelişmiş bir ilim merkeziydi. Tarihî İpek Yolu üzerinde bulunduğundan, ticaret kervanlarının geçtiği, ticarî açıdan da oldukça gelişmiş bir şehirdi. (İpek Yolu'nun ne olduğunu hatırlamak isterseniz 35. sayfaya bakabilirsiniz.)

İşte bu güzel şehirde dünyaya gelen Mevlana'nın kimlik belgesi:

DİKKAT DİKKAT! BU KİMLİK BELGESİ OLDUKÇA İLGINÇ OLDUĞUNDAN ÇOK DİKKATLİ OKUMANIZ RİCA OLUNUR.

Babasının

Adı: Muhammed

Lakabı: Bahaeddin Veled

Ünvanı: Bilginler Sultanı

Annesinin

Adı: Mümine Hatun

Ağabeyinin

Adı: Muhammed Alaaddin

Kendisinin

Adı: Muhammed

Lakapları: Celaleddin, Rumî,

Hüdavendigâr, Hünkâr,
Molla, Mevlana

Dikkat ettiniz mi? Mevlana'nın, kardeşinin ve babasının ismi aynı. Fakat tanıdıkları isimler farklı. O zamanlar insanlar, isimlerinden çok kendilerine takılan güzel lakaplarla anılırlardı. Eğer siz de öğretmenlerinize ve arkadaşlarınıza lakap takanlardansanız ve taktığınız lakapların tarihe geçmesini istiyorsanız, kötü lakaplardan uzak durup güzel lakaplar seçseniz hiç de fena olmaz.

Şimdi kimlikte geçen bütün bu sözcükler ne anlama geliyor?

Bunları bilin havanız olsun!

Bilginler Sultanı: Mevlana'nın babası, Bilginler Sultanı olarak tanınmıştır. Çünkü o, çağının tüm önemli bilgilerini kendinde toplamış, sahip olduğu bilgiyle yüzlerce öğrenci yetiştiren seçkin bir insandı.

Bahaeddin: Mevlana'nın babasının lakabı olan bu sözcük 'dinin değerlisi' anlamına gelir.

Mevlana: 'Efendimiz' anlamına gelen bu sözcük, önceleri insan yetiştiren pek çok âlim için sıfat olarak kullanılırken, Mevlana'da bu sıfat isimleşmiş ve herkes onu bu isimle tanımıştır. Sizin de tahmin edeceğiniz gibi bu isim ona, o büyükten ve tanınmış bir insan

olduktan sonra verilmiştir. Ama biz bu kitapta onu çocukken de Mevlana diye anlatacağız. (Neden olacak canım? Kimsenin kafası karışmasın diye tabii!)

Hüdavendigâr, Hünkar, Molla sözcükleri de benzer şekilde, 'Efendi, Sultan' anlamlarına gelir.

Celaleddin: Yine Mevlana'nın lakabı olan bu sözcük, 'dinin büyüğü' anlamındadır.

Rûmî: Mevlana'nın nereli olduğunu belirten bu sözcük, 'Anadolulu' anlamına gelmektedir. Mevlana Belh'te doğduğu hâlde, Anadolu'da yaşadığı için bu isimle meşhur olmuştur.

Annesi Belh Yöneticisi Sultan Rükneddin'in kızı olan ve babası da Bilginler Sultanı diye anılan Mevlana, Belh'te annesinin ve babasının eğitiminde büyüyordu. Onun zekâsını ve yeteneklerini gören herkes hayret ediyor ve onun gelecekte çok değerli bir insan olacağını düşünüyordu.

Mevlana ilk ilimleri babasından öğrendi. Babası, bilgi ve görgü kadar, güzel ahlâka da önem veriyor; onu çok yönlü bir insan olarak yetiştirmeye çalışıyordu.

Mevlana böyle seçkin bir babaya sahip olduğu için çok mutluymuştu. Sizce hangisi Bilginler Sultanı Bahaeddin Veled'in özelliğiydi?

- a) Kıymetli bir öğretmen
- b) Tatlı dilli bir hatip
- c) Seçkin bir eren
- d) Sevgi dolu bir baba
- e) Hepsi

Cevap: e. Mevlana'nın sevgi dolu babası yüzlerce öğrenci yetiştiren bir öğretmen, sohbetleri zevkle dinlenen bir hatip, tasavvuf ilminin inceliklerini bilen bir erendi.

Elbette ki Mevlana'nın tek öğretmeni babası değildi. Mevlana Belh'teki pek çok bilginden ve babasının yetiştirdiği öğrencilerden de ders alıyordu. Öğrendiği bilgileri tekrar ede ede evlerin damlarında gezmeye; gökyüzünü, yıldızları, çiçekleri, ağaçları, kısacası evrendeki tüm güzellikleri düşünmeye de bayılıyordu.

Çok önemli not: Sakın bunu denemeye kalkmayın. Çünkü o zamanlar Belh'te evler kerpiçten yapıldı ve oldukça alçaktı, bu yüzden damlarına inip çıkmak da oldukça kolaydı.

Damlarda gezmeyi seven yalnız o muydu? Tabii ki hayır. Diğer çocuklar da en az onun kadar buna bayılıyorlar, hatta damlarda oyunlar oynuyorlardı. Fakat onun diğer çocuklardan farklı bir yönü vardı:

Yüksek hayalleri...

Bir gün damda gezerken, bir arkadaşı yanına geldi ve ona şöyle dedi: